

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-527-3-32>

**ILLEGAL SEA MIGRATION AS ONE OF THE MAIN THREATS
TO UKRAINE'S NATIONAL SECURITY IN THE CONDITIONS
OF MARTIAL LAW**

**НЕЛЕГАЛЬНА МІГРАЦІЯ МОРЕМ ЯК ОДНА З ОСНОВОВНИХ
ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВОЕННОГО СТАНУ**

Lukov Vyacheslav Andriyovych

*3rd year cadet of the faculty
of training specialists
for pre-trial investigation bodies
of the National Police of Ukraine
Odesa State University
of Internal Affairs
Odesa, Ukraine*

Луков В'ячеслав Андрійович

*курсант 3 курсу факультету
підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Національної поліції України
Одеський державний університет
внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Kosarevska Olga Vitaliiivna

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Researcher of the Department
of Organization of Scientific Work
of the Department of Organisation
of Scientific Activities
Odesa State University
of Internal Affairs
Odesa, Ukraine*

Косаревська Ольга Віталіївна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
науковий співробітник відділення
організації наукової роботи
відділу організації наукової діяльності
Одеський державний університет
внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Міграція як соціальне явище виникла і розвивалася одночасно з самим людством. У світі немає жодної країни, яка б не була тією чи іншою мірою залучена до глобальних міграційних процесів на різних етапах свого розвитку – або як країна-донор – постачальник трудових ресурсів, або як країна-реципієнт(приймаюча). Це стало більш очевидно в контексті формування сучасної глобальної економічної системи та зростаючої взаємозалежності і взаємозв'язків між країнами світу.

Стратегія морської безпеки України з огляду на сучасні виклики поширення нелегальної міграції з використанням морського потенціалу в умовах дії режиму воєнного стану набуває особливої актуальності [2], оскільки України як морська держава має значний транзитний потенціал. Так загальна довжина її державного кордону становить

6992,982 км (у тому числі 1355 км морських шляхів), а площа виключної (морської) економічної зони – 72658 км² [5, с. 87].

Огляд міжнародних та національних нормативних актів в галузі морського права, а також досліджень проблематики нелегальної міграції суходолом та морськими шляхами, що відбулося у наукових працях: Жильцова О.Л., Моїсєєвої Т.М., Кузнецова С. О., Моти А. Ф., Рябчинської О. П., Ференса Б. В. та інші доводить наявність загроз національній безпеці України, за рахунок поширення незаконного перетину кордону як суходолом так і морським шляхом, що спричинено збройною агресією рф.

Стаття 3 «Протоколу проти незаконного ввезення мігрантів сушею, повітрям та морем», який доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 р., зазначає наступне: «...незаконне ввезення мігрантів полягає у забезпеченні з метою отримання фінансової чи іншої матеріальної вигоди, незаконного в'їзду в яку-небудь державу-учасницю будь-якої особи, що не є її громадянином або не проживає постійно на її території. Відповідно: незаконний в'їзд – це перетин кордону без дотримання необхідних вимог для законного в'їзду до приймаючої країни» [1].

Так, автор Ференс Б.В. досліджуючи динаміку поширення нелегальної міграції у напрямках кордонів Європейського Союзу визначає конфлікти, які відбуваються в Північній Африці, на Близькому Сході та конфлікт між рф і Україною як фактори вимушеної міграції населення в наслідок воєнних дій, що спричиняє неможливість в своїх країнах отримати необхідний рівень соціального захисту і безпеки особистого життя [7].

Автор Кузнецов С.О. наголошує на тому, що: «...міжнародна міграція сьогодні є одним із найбільших викликів безпеці на всіх рівнях і тут ми маємо на увазі такі види безпеки як етнокультурна, демографічна, соціально-економічна, політична. У середземноморському регіоні міграційні шляхи розподілилися за трьома основними коридорами: Західний (з Марокко та Алжиру до Іспанії), Центральний (з Північної Африки до Італії) та Східний (через Туреччину до Греції)» [4, с. 102].

На підставі цього автор Мота А.Ф зазначає: «...«Східний» маршрут проникнення нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу до Європейського Союзу з території рф і Туреччини може проходити через морські порти Миколаєва, Одеси та Чорноморська» [5, с. 87].

Автор Рябчинська О.П. звертає увагу на ризики для національної безпеки України, які несуть нелегальні мігранти з країн, де діють різні терористичні організації, такі як погіршення криміногенної ситуації,

соціальні та політичні ускладнення. Наприклад, за даними Генеральної прокуратури України, у 2016-2018 роках було скоєно такі злочини: проти власності; підробка документів, печаток та штампів; посягання на життя та здоров'я людини; незаконне виробництво наркотиків; незаконне поводження зі зброєю; незаконне заволодіння транспортним засобом; у сфері державної таємниці; створення терористичних організацій [6, с. 153].

Слід також зазначити, що нелегальних мігрантів використовують для дестабілізації ситуації, наприклад, для посилення право-радикальних політичних лідерів і партій у країнах-членах ЄС. Як правило, держави-агресори або підтримують такі політичні сили, або, дестабілізуючи ситуацію, посилюють радикалізацію міграційного питання в європейських країнах [7].

Діюча Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року була спрямована:

1. розширення можливостей консульських установ для управління сучасними міграційними процесами;
2. посилення прикордонного контролю;
3. покращення оперативних та технічних засобів виявлення малих суден;
4. розширення співробітництва з правоохоронними структурами іноземних держав по запобіганню: міжнародному тероризму, торгівлі людьми, міжнародній наркозлочинності тощо [3].

На підставі вищезазначеного можна зробити наступні висновки:

1. Міжнародне та національне правове регулювання в сфері протидії незаконній міграції суходолом і морськими шляхами виступає як основний чинник запобіганню загрозам національним інтересам та безпеці не тільки України, а й країн Європейського Союзу та потребує свого удосконалення;

2. Нова стратегія державної міграційної політики України повинна формуватися на узгодженні та взаємодії Ради Національної Безпеки України з відповідними структурами Європейських партнерів, міжнародних регіональних організацій в сфері використання морських шляхів нелегальними мігрантами як елементу глобальної безпеки Балто-Чорноморського регіону.

Література:

1. Протокол проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітря, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності: прийнятий резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї від 15 листопада 2000 року. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_790#Text (дата звернення 06.12.2024).

2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення 06.12.2024).

3. Про схвалення Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року: розпорядження Кабінету Міністрів від 12 липня 2017 р. № 482-р. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/482-2017-p> (дата звернення 06.12.2024).

4. Кузнецов С. О. Організаційно-правові механізми протидії нелегальній міграції морем. *Науковий журнал: «Правова держава»*. 2021. №42. С. 100–108.

5. Мота А. Ф. Протидія нелегальній міграції на шляхах морського сполучення: стан та перспективи удосконалення. *Науковий журнал: «Lex portus»*. 2017. № 4. С. 86-96. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/LP_2017_4_11

6. Рябчинська О. П. Запобігання нелегальній міграції як напрям міграційної політики в Україні: мат. III Міжнар. наук.-практ. симп. 2019. №3. С. 152–156.

7. Нелегальна міграція в ЄС б'є рекорди: чому це відбувається і чим загрожує [Електронний ресурс]. 2023. URL: <https://sdplatform.org.ua/blogs/illegal> (дата звернення 06.12.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-527-3-33>

EXPLOITATION AND TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

ЕКСПЛУАТАЦІЯ ТА ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ

Perunova Olena Mykolaivna

*Candidate of Juridical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Accounting and Auditing
Kharkiv national automobile
and Highway University
Kharkiv, Ukraine*

Перунова Олена Миколаївна

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Харківський національний
автомобільно-дорожній університет
м. Харків, Україна*

Минають століття, минають покоління людства, світ здається потрібен стати на краще, у всіх своїх ставленнях до демократичних засад